

að slysið hefði ekki orðið, ef ákærði hefði eigi sýnt þá ógætni að aka áfram blindaður af bifreiðarljósunum. Með þessari ógætni hefur ákærði gerzt brotlegur við 219. gr. almennra hegningarlaga, 27. gr. 1. mgr. sbr. 38. gr. bifreiðalaganna og 2. sbr. 14. gr. umferðarlaganna. Með hliðsjón af 77. gr. hegningarlaganna og afleiðingum brotsins, þykir refsing ákærða hæfilega ákveðin varðhald í 30 daga. Þá ber og samkvæmt 39. gr. bifreiðalaganna að svipta ákærða bifreiðarstjóraréttindum í eitt ár frá birtingu dóms þessa.

Ákærða ber að dæma til greiðslu alls sakarkostnaðar, þar með talin málsvarnarlaun skipaðs verjanda síns, hrl. Ólafs Þorgrímssonar, kr. 400.00.

Rekstur málsins hefur verið vitalaus.

D ó m s o r ð :

Ákærði, Jón Kristinn Steinsson, sæti varðhaldi í 30 daga.

Ákærði er sviptur bifreiðarstjóraréttindum í eitt ár frá birtingu dóms þessa.

Ákærði greiði allan sakarkostnað, þar með talin málsvarnarlaun skipaðs verjanda síns, hrl. Ólafs Þorgrímssonar, kr. 400.00.

Dómi þessum skal fullnægja að viðlagðri aðför að lögum.

Föstudaginn 31. janúar 1947.

Nr. 86/1946. **Vélsmiðjan Þór h/f** (Hrl. Gunnar Þorsteinsson)
gegn

Bjarna Ö. Jónassyni (Hrl. Egill Sigurgeirsson).

Setudómari próf. Ólafur Lárusson
í stað hrd. Árna Tryggvasonar.

Ómerking. Visun máls til sjó- og verzlunardóms.

Dómur hæstaréttar.

Héraðsdóm hefur upp kveðið Kristinn Ólafsson, fulltrúi bæjarfógetans í Hafnarfirði.

Mál þetta er risið út af verzlunarviðskiptum umboðs- og heildsala annars vegar og verksmiðjueiganda hins vegar. Átti því sjó- og verzlunardómur að fara með málið og dæma það samkvæmt 2. tölulið 200. gr. laga nr. 85/1936. Héraðsdómara bar þess vegna að kveðja til samdómsmenn samkvæmt 201. gr. sömu laga þegar eftir þingfestingu málsins.

Þar sem dómari gerði það ekki, en fór með málið og dæmdi það á bæjarþingi, verður að ómerkja héraðsdóminn og meðferð málsins í héraði frá þingfestingu þess 18. des. 1945.

Rekstri málsins er og að ýmsu öðru leyti áfátt. Sérstaklega skal þess getið, að afla þurfti nákvæmra skýrslna frá verðlagsyfirvöldum um álagningu á vöru þá, er í málinu greinir, bæði í heildsölu og umboðssölu. Svo bar og að leita álits Verzlunarráðs um málið, einkum það atriði, hvort hér hafi verið um umboðssölu eða heildsölu að tefla samkvæmt þeirri venju, er myndast kann að hafa.

Málskostnaðar hefur ekki verið krafizt við þessa meðferð málsins fyrir hæstarétti, og fellur hann því niður.

Dómsorð:

Hinn áfrýjaði dómur svo og meðferð málsins í héraði frá þingfestingu þess 18. des. 1945 eiga að vera ómerk, og ber héraðsdómara að taka málið fyrir af nýju til löglegrar meðferðar og dómsálagningar.

Málskostnaður fellur niður.

Dómur bæjarþings Hafnarfjarðar 18. maí 1946.

Mál þetta, sem dómtekið var 11. maí s. l., er höfðað fyrir bæjarþinginu með stefnu, útgefinni 27. nóv. f. á., af Bjarna Ö. Jónassyni, umboðs- og heildsala hér í bæ, gegn Vélsmiðjunni Þór h/f á Ísafirði, þeim stjórnarmeðlimum Ólafi Guðmundssyni framkvæmdarstjóra, Finni Jónssyni dómsmálaráðherra og Jóhanni Þorsteinssyni, Ísafirði, og eru réttarkröfur stefnandans þær, að hið stefnda hlutafélag verði dæmt til að greiða honum kr. 7604.68 með 6% ársvöxtum frá 1. sept. 1945 til greiðsludags og málskostnað að skaðlausu samkvæmt mati dómarans.

Af hálfu stefnds félags er krafizt algerrar sýknu og að því verði tildæmdur málskostnaður.

Málavextir eru þessir:

Stefnandinn, Bjarni Ö. Jónasson, umboðs- og heildsali hér í bæ, var staddur í söluverndum vestur á Ísafirði í ágústmánudi 1944.

Átti hann þar tal við framkvæmdarstjóra hins stefnda félags um útvegún á ýmsum járnsmiðatækjum. Með bréfi, dags. 4. sept. 1944, biður framkvæmdarstjórinn stefnandann að útvega sér með tilvísun til samtals þeirra tæki, er hann síðan telur upp, en það eru þau sömu, sem krafizt er greiðslu á í þessu máli. Enn fremur óskar

hann, að pöntuninni sé hraðað, svo sem hægt sé, og að þeir muni sækja um innflutningsleyfi, þegar þeir fái að vita um upphæðina.

Frekari skilyrði eru eigi sett í bréfi þessu né gert ráð fyrir sér-sökum afgreiðslumáta.

Með bréfi til stefnda, dags. 13. s. m., staðfestir stefnandi móttöku á pöntuninni og með bréfum, dags. $2\frac{1}{2}\%$ og $\frac{3}{4}\%$, staðfestir hann pantanir á sagarblöðum og slipiefni. Í öllum bréfunum er fram tekið, að verð og afgreiðsla sé án skuldbindingar.

Í svari stefnda frá 14. sept. 1944 eru athugasemdir um, að verðsetningu vanti á sagarblöðin og smergilskifur og óskað, að vörurnar séu sendar beint til Ísafjarðar. Í niðurlagi segir, að þeir vænti þess, að stefnandinn sjái um, að verð og gæði og sendingarmáti verði þannig, að þeir geti gefið honum áframhaldandi pantanir í þessum greinum.

Framar en hér er tilfært verður ekki séð, að stefndi hafi tilskilið um verð og afgreiðslumáta.

Stefnandinn virðist hafa samþykkt að láta senda sagarblöðin beint til Ísafjarðar, en kannast ekki við að hafa lofað því um hinar vörurnar.

Umræddar vörur komu síðan til Reykjavíkur í stærri vörusendingum til stefnandans, en hann sameinaði síðan pöntun stefnda í eina sendingu og afgreiddi hana til Ísafjarðar um mánaðamótin ágúst og september 1945 ásamt póströfu að upphæð kr. 7604.68, sem er stefnukrafa máls þessa.

Stefndi vildi ekki innleysa póströfuna og fór fram á, að henni yrði breytt í þrjár kröfur, sér yrðu sendir frumreikningar seljanda og mótmælti síðan, að stefnandinn hefði heimild til að reikna sér heildsöluálagningu, eins og hann hefði gert, því vörurnar hefðu verið pantaðar í umboðssölu, en ekki í heildsölu.

Stefnandinn vildi ekki ganga inn á þessar kröfur og hélt fast við heimild sína til að reikna sér heildsöluálagningu, enda hefði þóknun hans verið reiknuð eftir fyrirmælum verðlagsstjóra, en benti á, að sendingarkostnað á sagarblöðin hefði hann tekið á sig, þar sem um hefði verið talað, að þau yrðu send beint.

Þar sem stefndi innleysti ekki póströfuna, höfðaði stefnandinn mál þetta til greiðslu upphæðar hennar.

Ágreiningur í máli þessu er fyrst og fremst um það, hvort umrædd vara hefur verið seld í umboðssölu eða heildsölu.

Það verður ekki séð, að stefnandinn hafi gefið þeim, er umræddar vörur pöntuðu hjá honum, beint eða óbeint réttmæta ástæðu til að reikna með, að um umboðssölu væri að ræða, og ekkert áskilið í þá átt af hálfu stefnda, er pöntun var gerð eða afgreidd.

Það er ekkert upplýst í þessu máli því til fyrirstöðu, að stefnandinn reikni sér löglega heildsöluálagningu á umrædda vöru, eins og hann hefur gert, enda virtist augljóst, að varan hefði erlendis frá

verið afgreidd til heildsölu (ab. lagersölu), en ekki í umboðssölu, sbr. frumreikninga, sem sýndir hafa verið í réttinum.

Stefndi hefur að því fundið, að verðið hafi orðið miklu hærra en ráð var fyrir gert við pöntun, og dráttur orðið úr hófi fram á afgreiðslu þeirra, þar sem liðið hafi hérumbil ár, frá því að pöntun var gerð og þar til varan kom.

Það virðist eðlilegt, að verð og afgreiðslutími væri mjög í óvissu á slíkum stríðstímum, enda tekinn greinilegur fyrirvari um það af stefnandanum, og verður honum engin sök gefin í því efni.

Hvorki er sannað, að varan hafi orðið dýrari en slíkar vörur þá kostuðu almennt hjá seljendum né dráttur hafi orðið meiri en við mætti búast.

Þá hefur af hálfu stefnda verið höfð uppi sú varnarástæða, að hver vörutegund hefði átt að vera í sendingu fyrir sig og sendast beint frá seljendum. Ekki er sannað, að af hálfu stefnda væri slíkt tilskilið né samþykkt af stefnanda, nema um sagarblöðin, og hefur stefnandinn því tekið á sig sendingarkostnað þeirra frá Reykjavík til Ísafjarðar.

Verður að fallast á, að, eins og þessu er háttað, verði ekki gerðar frekari kröfur á hendur stefnanda í því efni.

Samkvæmt því, sem nú hefur verið rakið, álitur rétturinn að taka beri til greina allar kröfur stefnandans, einnig málskostnaðarkröfu hans, er þykir hæfilega ákveðin kr. 1000.00.

Því dæmist rétt vera:

Stefndi, Vélsmiðjan Þór h/f, Ísafirði, greiði stefnandanum, Bjarna Ö. Jónassyni, kr. 7604.68 með 6% ársvöxtum frá 1. september 1945 til greiðsludags og málskostnað með 1000 krónum.

Dóminum ber að fullnægja innan 15 daga frá lögbirtingu hans að viðlagðri aðför að lögum.